

som paa, at naar Præsidenten finder, at Debatten vil omfatte Sager af mindre almindelig Interesse, foreslaar han Taletidens Indskrænkning til et Kvarter, „hvilket i de senere Aar ret ofte har været Tilfældet“.

Forretningsordenens 9de Afsnit, §§ 60—62, handler om *Smaa Spørgsmaal* („Kleine Anfragen“). Rigsdagens Medlemmer kan gennem disse kræve Oplysning af Regeringen om nærmere betegnede Forhold. Spørgsmaalene indgives skriftligt til Præsidenten. De skal kortelig („knapp und sachlich“) angive, hvad der ønskes oplyst, og maa støttes af 15 Medlemmer — ellers afvises de af Præsidenten. Opfyldes de stillede Betingelser, giver Præsidenten Regeringen Meddelelse om Spørgsmaalene, og hvis disse ikke inden 14 Dage besvares skriftligt af Regeringen, sættes de paa Dagsordenen. Presseattachéen oplyser i denne Forbindelse, at i de sidste 3 Aar er alle „Kleine Fragen“ blevet besvaret skriftligt. Herefter synes der ikke at have været Brug for Bestemmelsen i F. O. § 62, ifølge hvilken der hver Uge kan anvendes den første Time af et Møde til Besvarelse af „Kleine Fragen“. Yderligere foreskrives det her, at Regeringens Svar ikke maa drøftes, og at nye Spørgsmaal ikke maa bringes frem; Forespørgeren kan kun faa Ordet for at supplere eller berigtige sit Spørgsmaal.

Det ovennævnte *Ældsteraad* i Rigsdagen (F. O. §§ 10—12) bestaar af Præsidenten, Vicepræsidenterne og 21 af Partierne udpegede Medlemmer. Det skal bistaa Præsidenten med Varetagelsen af Forretningerne og særlig tilvejebringe Forstaaelse mellem Partierne om Rigsdagens Arbejdsplan. Tillige besætter Raadet Formandspladserne i Udvalgene.

Smaa Spørgsmaal.

Arbejdsplan.

Holland.

Materiale: 1. Forretningsorden for Generalstaternes Andet Kammer (af 1888 med Ændringer indtil 1925). 2. Forretningsorden for Første Kammer.

Budgettet forelægges i 2det Kammer (100 Medlemmer) ved Samlingens Begyndelse i September Maaned. Finansaaret falder sammen med Kalenderaaret. *Hvert Ministeriums Budget* skal ifølge Grundloven behandles i eet eller flere Lovforslag. Til Budgettets Vedtagelse kræves Samtykke af 1ste Kammer (50 Medlemmer), men dette kan kun antage eller forkaste, derimod ikke ændre de af 2det Kammer oversendte Forslag.

Finanslovbehandlingen.

Forretningsordenen for 2det Kammer, der i det hele er overordentlig udførlig (162 Paragraffer), indeholder bl. a. detaljerede Regler om Kammerets Inddeling i 5 Afdelinger og om Sagernes Henviisning enten direkte til Afdelingerne eller til et „særligt Udvalg“ (angaende tekniske Spørgsmaal), et saakaldt forberedende Udvalg, et staaende Udvalg eller et Finansudvalg. Der findes *ikke et enkelt Finansudvalg*, men ved Begyndelsen af hver Samling udpeger Kammerets Præsident en Række Medlemmer til at indtræde i forskellige Udvalg for Statsbudgettet og Budgettet for hollandsk Indien, og efter Samraad med disse Medlemmer fordeler Præsidenten dem i Finansudvalg, hvert bestaaende af 5 Medlemmer, hvoraf et behandler Budgettets Afsnit om Kongehuset, Statsgælden m. v. samt Indtægtsbudgettet, de øvrige hvert sit Hovedafsnit (F. O. § 55).

Om Forskrifterne for Budgetforhandlingerne i Kammeret (F. O. § 79) se det følgende.

I Forretningsordenens §§ 75—79 findes en Række Bestemmelser, der har til Formaal at begrænse Forhandlingen: Et Medlem maa som Regel ikke tale mere end 2 Gange om samme Sag, Præsidenten kan stille Forslag om Forhandlingens *Afslutning*, naar han anser Sagen for tilstrækkelig belyst fra de forskellige Sider, og det samme kan 5 Medlemmer foreslaa. Endvidere har man en Bestemmelse, svarende til den engelske „*Guillotine*“, idet Kammeret efter Forslag af Præsidenten eller 5 Medlemmer kan beslutte, at Forhandlingen om en Sag skal være sluttet inden et bestemt Tidspunkt. I saa Fald „skal Præsidenten efter Billighed fordele den Tid, der er tilovers til Forhandlingen“. Hertil følger saa § 78, at Kammeret enten ved Forhandlingens Begyndelse eller under dens Forløb kan *begrænse Tiden for Medlemmernes Udtalelser* samt bestemme, hvor mange Gange de maa faa Ordet, og endelig trækker § 79 særlige *Grænser for Finanslovsforhandlingen*. Hvis Taletiden nemlig ikke er fastsat efter Regelen i § 78, maa et Medlems Tale ved den almindelige Drøftelse af Statsbudgettet (som Helhed) og det indiske Budget ikke vare længere end 1½ Time,

Taletid m. m.